

Pysäkit

<https://kaupunkitilaohje.hel.fi/kortti/pysakki/>

Linja-autopysäkit suunnitellaan niin, että pysäkille ajaminen on mahdollisimman sujuvaa, eikä linja-auton pysähtyminen aiheuta muulle liikenteelle turvallisuusriskiä tai harkitsematonta haittaa.

Pysäkkejä on katualueilla pääasiassa kolmea päätyyppiä: ajoratapysäkkejä, hidastepysäkkejä ja pysäkkilevennyksiä.

Raitiotiepysäkit sijoitetaan keskeisille paikoille siten, että ne ovat helposti saavutettavissa. Pysäkin mitoituksen lisäksi suunnittelussa tulee huomioida kulkuyhteydet pysäkille. Raitiotiepysäkkejä on sekä ajoradalla, että sen reunalla.

Linja-autopysäkki

Periaateratkaisu ja mitoitus

- Suurin suositeltava etäisyys pysäkille on 600 m.
- Pysäkit sijoitetaan pääkaduilla aina ja alueellisilla kokoojakaduilla yleensä syvennyksiin, paikallisilla kokoojakaduilla pysäkit ovat ajoratapysäkkejä.
- Matalalattiabussille ihanteellinen laiturikorkeus on 160 mm, käytännössä käytetään 120 mm
- Pysäkkilaiturin korkeus on raitiovaunupysäkillä normaalisti 270 mm. Jos bussit ja raitiovaunut käyttävät samaa laituria, kompromissikorkeus on 230 mm.
- Pysäkillä kiinteistä esteistä vapaan tilan tulee olla vähintään 2,25 metriä ajoradan reunasta, joka on myös kunnossapidon kannalta riittävä mitta.
- Esteettömän bussipysäkin edellytyksenä on, että kulkuväylän leveys katoksen ympärillä on vähintään pyörätuolin vaatima 900 mm. Suositeltava minimileveys on 1500 mm, joka on riittävä myös avustajan ja opaskoiran kanssa liikkuvalla henkilölle.
- Sähköpyörätuolia varten tarvittava kääntöympyrä on halkaisijaltaan 2500 mm, pyörätuolin vaatima kääntöympyrä on 1500 mm.
- Ajoratapysäkit sijoitetaan vähintään 5 metrin etäisyydelle suojatiestä ja riittävän etäälle kadunvarsiautopaikoista.
- Tyyppiin [30187/703](#), Linja-autopysäkit.

Pysäkkien varusteet ja sijoittelu

- Esteettömän bussipysäkin vapaan kulkuväylän leveys katoksen ympärillä vähintään pyörätuolin vaatima 900 mm, suositeltava minimileveys on 1500 mm, joka on riittävä myös avustajan ja opaskoiran kanssa liikkuvalla henkilölle.

- Sähköpyörätuolia varten tarvittava kääntöympyrä on halkaisijaltaan 2500 mm, pyörätuolin vaatima kääntöympyrä on 1500 mm.
- Koneellisen kunnossapidon vuoksi pysäkillä kiinteistä esteistä vapaan tilan tulee olla vähintään 2,25 metriä ajoradan reunasta.
- Sadekatoksien on oltava vähintään 1500 mm syviä, ja ne on valaistava hyvin. Katoksellisen odotustilan tulisi olla vähintään 3 m leveä
- Pysäkkialueet tulee varustaa sadekatoksella, opasteilla, kahdella korkeudella olevilla istuimilla ja roska-astialla.
 - Sadekatoksien on oltava vähintään 1500 mm syviä ja ne on valaistava hyvin
 - Katoksellisen odotustilan tulisi olla vähintään 3 m leveä
- Pysäkkikaiteet
 - Pysäkkikaiteen tarve harkitaan tapauskohtaisesti
 - Periaatekuva pysäkkisyvennyksestä kaiteella (erotettu jk ja pp) sekä pysäkkikaiteen sijoitus tyyppiirustuksessa [30187/703](#), Linja-autopysäkit.

Kiveykset, varoitusalueet ja niihin liittyvät ohjaavat raidat

- Pysäkkialueella on suositeltavaa käyttää eri pintamateriaalia ja väriä kuin jalkakäytävällä ja pyörätiellä.
- Pysäkkialueen pinnoite mustaa betonikiveä, ladonta poikkisuuntaan reunakiveä vasten.
- Kulkupinnan tulee olla kova ja luistamaton, poikkeamat tasaisuudessa saavat olla enintään 5 mm, ja laattojen saumat saavat olla enintään 5 mm.
- Pysäkkikorokkeen reunassa reunatuen vieressä tulee olla n. 300 mm:n levyinen varoitusalue, valkoinen betonikivi 138 x 138 x 80 mm, 2 kiviriviä.
- Linja-auton etuoven kohdalle johdetaan noppakiviraita, 3 kiviriviä (ohjaava raita).
- Pysäkkialueen liittyessä nurmialueeseen käytetään kiveyksen reunassa betonista reunalistaa (80 x 250 mm).

Linja-autopysäkkien päätyypit ja erilaiset periaateratkaisut

1. Pysäkkisyvennys

- Erotettu jk ja pp,
- Pysäkkisyvennys kaiteella,
- Pysäkkisyvennys jk:n takana (asf),
- Pysäkkisyvennys jk:n takana (betonikivi)
- Ajoratapysäkki
 - Ajoratapysäkki (erotettu jk ja pp),
- Ajoratapysäkki (erotettu jk ja pp), pysäköintikaista,

- Ajoratapysäkki (jk)
- Hidastepysäkki

Raitiotiepysäkki

Periaateratkaisu ja mitoitus

- Pysäkkien suurin suositeltava etäisyys 500 m
- Raitiovaunujen tilantarve linjaosuudella 6,4 m
- Pysäkkilaiturin korkeus raitiovaunupysäkillä normaalisti 270 mm, ja jos bussit ja raitiovaunut käyttävät samaa laituria, korkeus on 230 mm.
- Pysäkkien yhteydessä olevat suojatiet rakennetaan esteettömyyden erikoistason ratkaisun mukaan.
- Raitiotiepysäkin tyyppiinrustukset [30187/706](#), [30187/707](#) ja [30187/708](#)

Raitiotiepysäkki ajoradalla

- Yksiajorataisella kaksisuuntaisella kadulla raitiovaunukiskot sijoitetaan ajoradan keskelle.
- Kaksikaistaisella kadulla ajorataa kavennetaan pysäkin kohdalla siten, että odotustilalta nousee suoraan raitiovaunuun. Nelikaistaisilla yksiajorataisilla kaduilla kiskot ovat usein ajokaistoilla. Kiskojen sijoittaminen ajoradan keskelle edellyttää pysäkkisaarekkeiden rakentamista. Pysäkkisaarekkeen tulee olla vähintään 2,2 m leveä (ilman katosta?). Pysäkki aiheuttaa saarekkeiden vuoksi katutilan jaossa muutoksen, eli pysäkille on löydettävä lisätilaa noin 4,5 m.

Raitiotiepysäkki ajoradan reunassa

- Nelikaistaisilla kaduilla raitiovaunukiskot sijoitetaan joko ajoradan keskelle tai ajoradan reunaan. Kun kiskot sijoitetaan ajoradan reunaan, pysäkkijärjestelyt eivät edellytä suuria järjestelyjä katutilassa.

Pysäkkien varusteet/sijoittelu

- Pysäkkialueet tulee varustaa sadekatoksella, opasteilla, kahdella korkeudella olevilla istuimilla ja roska-astialla.
- Vilkkaimmat raitiovaunupysäkit varustetaan Helmi-pysäkinäytöillä (Helsingin liikennevaloetus- ja matkustajainformaatiojärjestelmä).
- Pysäkin takaosaan asennetaan viistereunatuki V 300 x 500 mm, johon kiinnitetään suojakaide.
- Tyyppiinrustukset [30187/706](#) ja [30187/707](#)

Pinnoitteet

- Pysäkkialueella on suositeltavaa käyttää eri pintamateriaalia ja väriä kuin jalkakäytävällä ja pyörätiellä.
- Kulkupinnan tulee olla kova ja luistamaton.
- Poikkeamat tasaisuudessa saavat olla enintään 5 mm ja laattojen saumat enintään 5 mm leveitä.
- Pysäkkialueilla saa olla sivukaltevuutta enintään 2 % ja pituuskaltevuutta enintään 3 %.
- Jos odotusalue on jouduttu rakentamaan jalkakäytävää ylemmäksi, tulee korotuksen kohtaan sijoittaa kaide.

Kiveykset, varoitusalueet ja niihin liittyvät ohjaavat raidat

- Pysäkkialueen pinnoite mustaa betonikiveä 138 x 138 x 80 mm , ladonta poikkisuuntaan reunakiveä vasten. Kiveys sidotaan juoksukivellä.
- Katosalue pinnoitetaan harmaalla betonikivellä. Se toteutetaan yhtenäisenä alueena kattamaan kaikki palvelualueella olevat katokset, roska-astiat sekä sekä mahdollinen lippuautomaatin alue.
- Palvelualueen oven paikan osoittava noppakiviraita, 3 x (90 x 90 x 90 mm), harmaa
- Varoittava raita (kontrastiraita) pysäkin puolella, reunakiven vieressä.
 - Palvelualueen kohdalla kaksi valkoista betonikiviriviä, 2 x (138 x 138 x 80 mm).
 - Muualla pysäkin puolelle yksi valkoinen betonikivirivi.
- Valkoisen varoitusalueen kohdalla suorareunatuki S 300 x 500 mm

Pysäkkien yhteydessä olevat suojatiet rakennetaan esteettömyyden erikoistason ratkaisun mukaan.

Kuvat

Linja-autopysäkö

Raitiotiepysäkki ajoradalla

Helsingin ohjeet ja linjaukset

- Raitioteiden suunnitteluohje, HKL 2016
- Helsingin kaupunki. Katutilan mitoitus, Suunnitteluohjeet Helsingin kaupungille 05/2014: kappaleet 3.3. ja 4.3 sekä tyyppipoikkileikkaukset.
- Helsingin kaupungin Rakennusvirasto, 2004. Helsingin katutila - ohjeita ja esimerkkejä, Liitteet: Liite 5.
- Helsingin kaupungin Rakennusvirasto, Katu- ja puisto-osasto, 2008. Asfalttipäällysteiden valinta, päällystekerrosvaihtoehdot

Katso myös

[K2 Pysäkit, kapeat mallit](#), [K1 Pysäkit, perusmallit](#), [\(K\) Joukkoliikennekatokset ja mainoslaitteet](#), [Kadunvarsipysäköinti](#)

Hakusanat

[varoitusalue](#), [bussipysäkki](#), [pysäkki](#), [linja-autopysäkki](#), [raitiotiepysäkki](#), [raitiotiepysäkki ajoradalla](#), [varusteet](#), [ohjaava raita](#), [katos](#), [pysäkkisyvennys](#), [ajoratapysäkki](#), [ohjaavat raidat](#), [ratikkapysäkki](#)